

Platform Schone Scheepvaart koppelt kennis uit de hele keten

Integraal vergroenen

Een nieuwe naam en veel belangstelling van bedrijven om toe te treden markeren het 5-jarig bestaan van het platform Scheepsemissies. Als kennisbank, sectoroverschrijdend orgaan en initiator kan het platform de rol van collectieve groen stem van de maritieme industrie gaan invullen.

“Milieuzorg is in de maritieme industrie echt een ketenprobleem,” constateert programmamanager duurzaamheid David Anink van Scheepsbouw Nederland. “Een reder kan zijn streven naar transport met minder uitstoot van broeikasgas niet realiseren als de scheepswerf waar hij zijn schepen laat bouwen niet meewerkt. De werf is afhankelijk van leveranciers van scheepsmotoren en scheepsarchitecten die hun ontwerpen optimaliseren voor vervoer met weinig energieverbruik. Daarom is het goed dat in het Platform Schone Scheepvaart organisaties uit alle geledingen van de industrie zijn vertegenwoordigd. De inhoudelijke gedachtenwisseling en de verdieping vind ik echt de charme van het platform.”

“Duurzaamheid moet hoog op de agenda blijven in de Maritieme Industrie,” vult Eelco Leemans aan, directeur van Stichting de Noordzee. “We zien dat bedrijven in deze financieel roerige tijden de neiging hebben de milieu-investeringen even te stoppen. In het platform werken wij als milieustichting heel goed samen met reders, scheepsbouwers, toeleveranciers, havens en kennisinstituten. Het doel van al die partijen komt overeen: zorgen voor duurzaam transport over water. Dankzij diepgaand overleg kunnen we in ieder geval de branche-organisaties overtuigen van het nut van voortdurende milieu-innovaties. Die zullen hun lidbedrijven dan de weg wijzen naar duurzame maar ook commercieel haalbare oplossingen. Dat is ons belangrijkste doel voor de komende tijd met het platform: ondanks de crisis doorgaan met vergroenen.”

Keurmerk

Sinds 2008 werken KVNR, Scheepsbouw Nederland, Marin en Havenbedrijf Rotterdam samen met Stichting de Noordzee aan het bieden van overzicht over initiatieven die kunnen leiden tot minder vervuילend slooptransport. Aanvankelijk was dat onder de

naam Platform Scheepsemissies, recent is de naam veranderd in Platform Schone Scheepvaart. De samenwerking leidde tot een website waarop de relevante wetgeving overzichtelijk bij elkaar is gebracht. Daarnaast zijn vanuit het platform projecten gestart. Zo werd al snel na de eerste bijeenkomsten de mogelijkheid geopperd om te komen tot een duurzaamheidskeurmerk voor scheepscomponenten. Een 'max havelaar' of 'eco' sticker op lieren of scheepsmotoren is nog niet ontwikkeld, het platform is niet in het leven geroepen om dit zelf te realiseren. Het signaal dat uitgaat van de overeenstemming van organisaties met zulke verschillende achtergronden, zou voor bedrijven een impuls kunnen zijn om in de aangegeven richting te ontwikkelen. Het project 'Clean Ship Concept' heeft inmiddels wel geleid tot een verzamelde hoeveelheid kennis van technieken en *cradle to cradle* benadering van een schip. Scheepsontwerpers kunnen die kennis raadplegen voor het ontwikkelen van steeds schonere schepen. Veel van de technieken zijn toegepast in de praktijk van de handelsvaart.

De belangrijkste verdienste van het platform, benadrukken alle betrokkenen, is het organiseren van goedbezochte en diepgaande seminars. Er zijn al twintig geweest sinds eind 2007, plus een aantal expert meetings. Deskundigen uit alle schakels in de keten van de maritieme industrie delen hun kennis met collega's en bedrijven die een andere plek innemen in die keten. De seminars zijn voor kennisdelen en netwerken. Hoewel daarna de rol van het platform als organisator is uitgespeeld, is wel bekend dat daar nieuwe groene projecten uit zijn voortgekomen.

Vergezicht

“We zijn een *lean & mean* organisatie,” zegt voorzitter Martin Dorsman, die namens de KVNR zitting heeft in het platform. “Daardoor zijn de seminars goedkoop en toegankelijk. De organisaties die deel uitmaken van het platform hebben al gebouwen met vergaderruimtes en we hoeven geen winst te maken. Als koepel hebben we de mogelijkheid wat verder vooruit te kijken. In 2008 spraken we al serieus over de mogelijkheid LNG te gaan introduceren als brandstof voor schepen. Dat was toen nog een utopisch vergezicht. Het succes blijkt ook uit het feit dat TNO zich bij het platform heeft aangesloten, zodat we naast Marin nog meer kennis inlijven. Op dit moment komen veel aanvragen van bedrijven om als lid of toehoorder bij de bijeenkomsten van het platform betrokken te worden. De seminars konden ze uiteraard altijd al bezoeken.”

Integraal

Zichtbaar resultaat van de ideeënvorming over duurzame componenten is de Groene Route op de vakbeurs Europort Maritime. De diensten en producten die bedrijven daar

aanbieden worden door het platform beoordeeld op hun bijdrage aan de vermindering van uitstoot en vervuiling, waarbij ook wordt gekeken naar de manier waarop die bedrijven zelf te werk gaan. De Groene route wordt door de organisatie van Europort duidelijk aangegeven op de beursplattegronden en programmaboekjes.

Leemans noemt het Clean Ship concept als voorbeeld van de integrale benadering die bij milieuvraagstukken nodig is. “Je moet voor werkelijk schoon transport naar alle aspecten kijken; de uitstoot van broeikasgas, maar ook ballstwaterreiniging, lozingen en recycling van onderdelen en het hele schip aan het eind van de levensduur. Voor de bouw van het schip kun je de herkomst van materialen en onderdelen tegen het licht houden en vooraf de uitstoot berekenen volgens een normaal gebruiksprofiel. Zo kom je tot een inschatting van de totale milieulast. Verder houdt de integrale benadering in dat het niet alleen om het schip zelf gaat, maar ook de manier waarop regelgeving duurzaamheid kan bevorderen en haven dat kunnen doen door te diversificeren in de havengelden. Verder kan de overheid ontwikkeling van duurzame technologie stimuleren. Voor die integrale benadering is het platform een handig hulpmiddel; we horen meteen hoe de betrokken bedrijven en beroepsgroepen de kwesties benaderen. Iedereen moet worden betrokken: havens, reders maar ook bemanning.”

Momentum

De belangstelling van instellingen en bedrijven voor het Platform Schone Scheepvaart ziet Anink als een mogelijkheid om met nieuw elan de politiek en de samenleving te overtuigen van de wil van de maritieme industrie om te vergroenen. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu is in de persoon van Bart de Jong al sinds het begin bij het platform betrokken. Een medewerker van het ministerie schrijft: “Sinds de oprichting van het Platform zijn er belangrijke stappen gezet in de richting van Schone Scheepsvaart. In de afgelopen vijf jaar is de maritieme industrie duurzame ontwikkeling gaan zien als een kans om te scoren. Verladere vragers in toenemende mate om schone schepen. Indexen, zoals de Clean Shipping Index, maken het hen makkelijk om bij het gunnen van vervoersopdrachten rekening te houden met de milieuprestaties van een schip. Door de toenemende vraag naar schoon vervoer wordt het voor reders aantrekkelijk om schone schepen aan te bieden. Een goede milieu-performance wordt daarmee een marketinginstrument. De redersvereniging KVNR wil in 2050 alleen nog maar varen met emissieloze schepen en wil in 2020 de CO₂-uitstoot van haar leden stabiliseren. Aan al deze ontwikkelingen heeft het Platform een belangrijke bijdrage geleverd.”

Het momentum is er, straalt Anink uit. “Het platform is een ideale manier om kennis te

delen en te bundelen. Als we dat doen en daarmee naar buiten treden, kunnen we laten zien wat we kunnen en laten zien wat we willen. Zo kunnen we optreden als pleitbezorger voor de groene Nederlandse maritieme industrie.”